

Fermin Erbiti

KAZETARIA ♦

JOSU SANTESTEBAN

UPNko norbaitek ezagutuko al du istorioa?

ATARRABIAKO kultur etxe dotorea leporaino beterik ospatu berri dugu Euskalerria Irratiaren 25. urteurrena. Irratiko martxari eutsiz hitza, musika eta iragarriak tartekatu zituen ekitaldiak Gobernuak behin eta berriro ukatu dion lizentzia aldarrikatzeko ere balio izan zuen.

Kasualitatez, Atarrabiara abiatu aurretik garai bateko paperak arakatzeko aritu nintzen, lantegi dudan Iruñeko etxerik zaharreneko istorioak biltzen. Kontuen Ganberaren Antsoleaga karrikako egoitzaz ari naiz, historian barna hainbat kultur ekimenen lekuko isila, horietako batzuk euskarari lotuak.

Campion, Iturralde y Suit, Altadill eta XIX. mendeko beste nafar intelektual batzuek Monumentuen Batzordea sortu zuten bertan, lurraldeko eliz, monasterio, jauregi eta balio handiko etxeak babesteko asmoz. Jakina denez, garai hartan Nafarroako erdialdean galtzen ari zen euskara altxorrik baliotsuena zelakoan, talde hark eta etxe berean Euskara Elkargoa martxan jarri zuen 1877an, hizkuntza bultzatu eta indartzeko.

Oso jende gutxi daki, ordea, bertan Nafarroako Diputazioak gerra ondorengo lehenbiziko euskalategi publikoa sortu zuela, noiz eta 1949an, frankismoaren garairik ilunenean. Jose Angel Zubiaurren proposame-

narekin bat egin zuten beste diputatuak, *“teniendo en cuenta lo que es y ha significado en Navarra la Lengua Vasca, dentro de la más fervorosa concepción española...”*. Valero Bermejo gobernadorea sutan jarri omen zen Iruñean

euskararen akademia martxan jarriko zela jakitean, eta mehatxuka ere hasi zitzaion diputatuari. Zubiaur, ordea, ez zen kikildu. Mehatxuei muzin eginenez, Francisco Tirapu eratsundarra kontratatu zuen irakasle, Kontuen Ganberako euskara-eskolak 1950eko urtarrilean has zitezten. Handik hogeita hamar urtera, diputatu hura UPNren sortzaileetakoa izan zen. Gaurko erregionalistaren batek ezagutuko al du istorioa?

Oso jende gutxi daki, Nafarroako Diputazioak gerra ondorengo lehenbiziko euskalategi publikoa sortu zuela, noiz eta 1949an, frankismoaren garairik ilunenean

Hori guztia gogoan joan nintzen

Euskalerria Irratiaren ospakizunera. Kerobia, Berri Txarrak eta Ordorikaren musikaz gozaten ari nintzelarik, irakurri berria burutik ezin kenduz, Jose Maria Satrustegi zenak askotan esandakoa gogoratu nuen: Francoren garaiko nafar diputatuak euskaltzaleagoak ziren gaur egungoak baino. Euskalerria Irratiak azken hogeita bost urteotan pairatu duen etengabeko tratu txarrak ederki laburbiltzen du, nire aburuz, diputatu haiek ere toki onean uzten dituen jokamolde zeken eta lotsagarria. ■

DANI BLANCO

Itxaro Borda

IDAZLEA

Fede-batasuna

EGUN BATEZ, konpainia on batean, barra-barra ari ginen euskara garbian, frontierako benta ezagunaren papera eskuan: bikoteei opariak zegizkieten, gizonari Ricard botila eta emazteari urdeki deliziusa. Irriz genbiltzan, alabaina, gerotik gerora ibili beharrik gabe, 2013ko udaberritik hara frantses estatuan ere bikoteak gizon-gizon eta emazte-emazte ere ziratekeelako, sozialistek hitz emana egiaztatzean.

Irriak sartu zitzaizkigun ordea, taldeko aho zabalenak, gure ezpaldinekoentzat plazaratzen den aldizkariako artikulua irakurri zigunean: protestanteak, katolikoak, musulmanak eta judutarrak ezkontza

homosexualaren aurka izanki, pozten dira gobernuak legearen eztabaidatzea hilabetez atzeratu duelako. Ez da gerlarik orizu! Jainko zeken eta larderiatsu berdina dute denek! Badakigu gaur lege berriari adopzioa eta medikalki lauzkatu ernalkuntza eskubiderik ez datzekiokeela.

Amaizun heteroklasistak ageri dira jada ezkontza unibertsalaren kontra manifestatzen, zeruaz sariztatuko baita gure ez beste dretxoeren mugatzeko mugitzea!

Urrats bat baizik ez balitz hemendik gobernuak gibel egitera? ■

